

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

ELŐTERJESZTŐ JAVASLAT

Gyomaendrődi gyógyvíz Települési és Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

**Határ Győző Városi Könyvtár
Gyomaendrőd, Fő út 230.**

Gyomaendrőd, 2019. május 8.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

A javaslatot benyújtó intézményneve: Határ Győző Városi Könyvtár

Levelezési cím: 5500 Gyomaendrőd, Fő út 230.

Telefonszám: 66/218-370

E-mail cím: varosi.konyvtar@gyomaendrod.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Gyomaendrődi gyógyvíz**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: **természeti környezet**
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Gyomaendrőd**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

Települési és Megyei Értéktár.

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Gyomaendrőd egyik értéke a termálvíz, melyet 1960. október 11-én nyilvánítottak gyógyvízzé. Az 1950-es években az Alföld több településén kőolajat kerestek, de helyette termálvíz tört fel. Így történt ez Gyomán is. A termálvíz megtalálása után termálfürdő építésébe kezdtek, a lakosság részére pedig közkifolyót hoztak létre, ahonnan bárki hazavihette a termálvizet. A termálvizet napjainkban is használják: önkormányzati intézmények és vállalkozások épületeinek fűtésére, a helyi fürdő gyógymedencéjében terápiás céllal, illetve ivókúton. Jótékony hatása, természetes tisztasága miatt sokan használják ivásra. A lakosság az ingyenes közkifolyótól hordhatja el szabadon.

A Gyomaendrődi gyógyvíz feltörő vízhőmérséklete: 60,5 C. Az alkáli hidrogénkarbonátos termálvíz jelentős mennyiségű fluoridot tartalmaz, egyéb összetevői: kálium, nátrium ammónium, kalcium, vas, klorid, bromid, jodid, fluorid, szulfát, hidrogén karbonát, metabórsav, metakovasav.

Ásvány-gyógyvizsgálati jegyzőkönyv

Jegyzőkönyv		1958-as eredmény (mg)	2005-es eredmény (mg)
Nátrium	Na+	450,57	433
Kálium	K+		4,22
Ammónium	NH ₄ ⁺	1,66	1,82
Kalcium	Ca ²⁺	8,5	7,0
Magnézium	Mg ²⁺	Nem mutatható ki	1,3
Vas	Fe ²⁺	0,81	0,103
Mangán	Mn ²⁺	Nem mutatható ki	0,02
Lítium	Li+		0,05

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

Jegyzőkönyv		1958-as eredmény (mg)	2005-es eredmény (mg)
Kationok összesen		461,61	448
Nitrát	NO ₃ -	Nem mutatható ki	2,63
Nitrit	NO ₂ -		<0,02
Klorid	Cl-	55,0	42,0
Bromid	Br-	0,2	0,47
Jodid	I-	0,33	0,13
Fluorid	F-	1,70	0,90
Szulfát	SO ₄ ²⁻	14,80	<3,0
Hidrogénkarbonát	HCO ₃ ⁻	1110,20	1122
Szulfid	S ²⁻		<0,10
Foszfát	PO ₄ ³⁻		0,22
Anionok összesen		1182,23	1171
Metaborsav	HBO ₂	24,00	35
Metakovasav	H ₂ SiO ₃	5,46	52
Szabad szénsav	CO ₂		18,5
Oldott oxigén	O ₂		
Összesen		1673,30	1724,50

A Gyomaendrődi gyógyvízben való rendszeres fürdés igen jó hatású az idült reumatikus, köszvényes bántalmak, idegzsába, isiász ellen, gyógyító hatású a törések, zsugorodások, petefészek-gyulladás és gyulladások esetében. A Gyomaendrődi gyógyvíz ivókúrára is kiválóan alkalmas, különösen idült nyálkahártyahurut, bélhurut, ephólyaghurut, vesemedencegyulladás, emésztési zavarok, gyomorégés, gyomorfekély ellen.

A Gyomaendrődi gyógyvíz hozzáférhetőségei:

- Gyomaendrődi Liget Gyógyfürdő és Kempingben bárki számára elérhetőek a gyógyászati és wellness szolgáltatások, kezelések. A gyógyvízre épülő orvosi és gyógyászati kezelések sok ember egészségének megőrzésében, javításában, gyógyulásában nyújtanak segítséget. A gyógyászati részleg két gyógyvizes termálmedencéből áll. Ezek a medencék teszik teljes körűvé gyógyászati szolgáltatásokat, melyek víz hőfokukkal és termálvizes erejükkel segítik enyhíteni az ide érkező vendégek problémáit. A víz alatti gyógytornát gyógyvizes medencében szakképzett gyógytornász irányítja.
- az Áchim utcában található a Hantoskerti termálkút, ahonnan a város lakossága ingyenesen hazaviheti a termálvizet. Nagyon sokan élnek ezzel a lehetőséggel, a termálút igen népszerű a városban. A kút az elmúlt időszakban műszakilag felújították, modernizálták. Az esztétikus megjelenésű környezet két kifolyóval rendelkezik, térkövezett. Díszkutat alakították ki két kifolyóval, melynek központi

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

részén egy bőségszarut tartó nőalak található. A szobor tölgyfából készült, alkotója Ercsey Ferenc. A szobor talapzatán márványtáblát helyeztek el, ahol a kút és a termálvíz jellemzői olvashatók:

„Hantoskerti termálkút. Készült 1958. Készítette: Vízkutató és Fúró Vállalat Cegléd. Mélysége: 1134 m. Vízhőmérséklet: 59,5 C. Alkálihidrogénkarbonátos gyógyvíz. Alkotó elemei: Kálium, Nátrium, Ammónium, Kalcium, Vas, Klorid, Bromid, Jodid, Fluorid, Szulfát, Hidrogénkarbonát, Metabórsav, Metakovasav. Az EüM. a 35.942/1960. III/1. rendeletével gyógyvízzé nyilvánította. Alkalmas: idiült rheumatikus, köszvényes bántalmak, idegzsába, isiász, törések, zúzódások és idiült gyulladások gyógyítására, ivókúrára. Felújítva: Gyomaendrőd várossá nyilvánításának 10. évfordulójára 1999-ben.”

Források:

- Gyógyfürdő lesz-e? Békés Megyei Népújság. 1958. október 17. 4. p.(Hírek, mozaikok. események)
- [A fürdő reklámja] Érdeemes elolvasni! Ha Gyomán jár, fürödjön meg... Békés Megyei Népújság. 1960. augusztus 14. 5. p.
- Gyógyvíz. Kóstolja meg Ön is Gyomaendrőd gyógyvizét!
<http://www.gyomaendrod.hu/hu/gyogyviz>
- Termálvíz jellemzői. <https://www.ligetfurdo.hu/termalviz-jellemzoi>
- Gyomaendrődi Liget Fürdő és Kemping honlapja. <https://www.ligetfurdo.hu>
- Cs. R. [Csath Róza]: Szobrot kap a termálkút. Békés Megyei Hírlap. 1999. augusztus 6. 5. p.
- -r-: Felújítják a termálkutat. Békés Megyei Hírlap. 1999. október 21. 8. p.
- Csath Róza: Három avatás Gyomaendrődön. Békés Megyei Hírlap. 1999. november 27-28. 3. p.
- Hantoskerti termálkút. <http://hgyvk.hu/index.php/adatbazis/varostorteneti-vetelkedo/31-szocikkek/606-hantoskerti-legenyek-hantoskerti-termalkut>
- Balázs Anett: Díszes kútból viszik a gyógyvizet haza Gyomaendrődön. 2018.03.31.
<https://www.beol.hu/kozelet/helyi-kozelet/diszes-kutbol-viszik-a-gyogyvizet-haza-gyomaendrodon-1236843>
- Magyarországi Gyógyvizek és hatásuk
<https://people.inf.elte.hu/sogtaai/szamalap/gyogyfurdok.html> (2019. május 20.)
- Hello Vidék: Dél – alföldi gyógyfürdő kalauz
<https://www.hellovidek.hu/utazas/2019/03/30/del-alfoldi-gyogyfurdokalauz-mondd-meg-mi-faj-elaruljuk-hova-menj>

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A város életében felfedezése óta nagy szerepet játszott a termálvíz. Az itt élő emberek büszkék arra, hogy Hármaskörös folyó és holtágai mellett termálvíz is gazdagítja lakóhelyüket. Hasznosítása a lakosság és ideérkezők javára már az előtt is jelentős volt, hogy gyógyvízzé nyilvánították volna. A Gyomaendrődi gyógyvíznek a gyógyításban, az egészség védelmében, megőrzésében betöltött szerepe jelentős. Ez a jelentő és kiemelkedő érték megbecsülést és figyelmet kap a várostól, gondozása folyamatos. A Gyomaendrődi gyógyvíz széles körben ismert

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

érték, a város idegenforgalmának egyik vonzereje, Gyomaendrőd ismertségének egyik alappillére.

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

Cím:
 5500 Gyomaendrőd,
 Fő út 230.

Nyitvatartás:
 Hétfő - Péntek: 9-17-ig
 Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
 +36-66/218-370

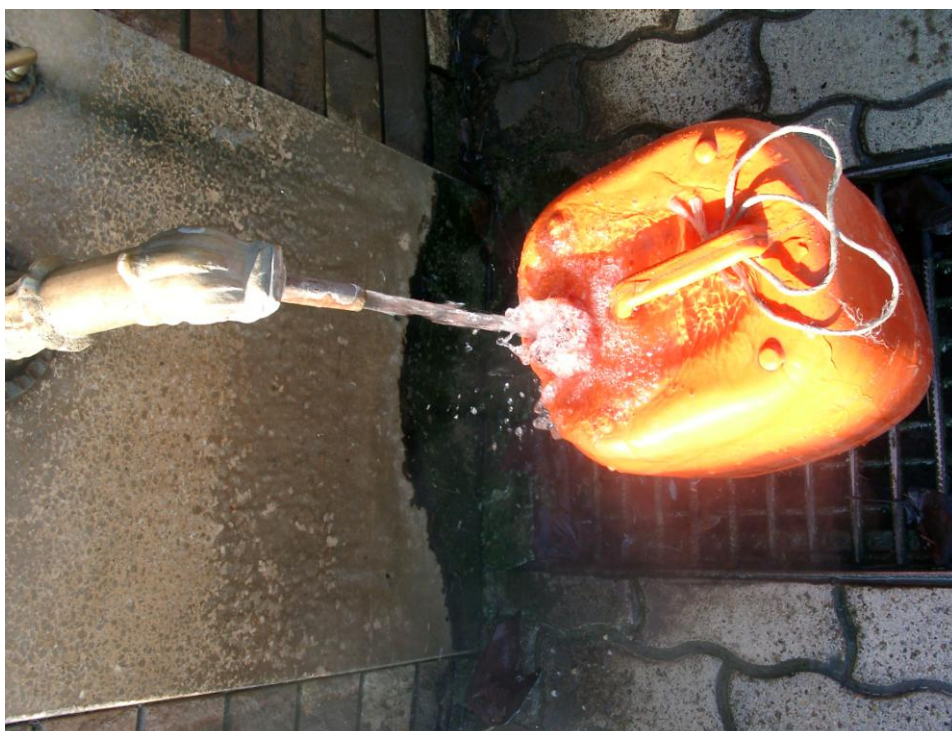
Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott Dinyáné Bánfi Ibolya a Határ Győző Városi Könyvtár nevében eljárva hozzájárulok, hogy az intézmény által készített anyagot, képeket a Gyomaendrődi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Gyomaendrőd, 2019. május 18.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető